

**Pomíjivost, samá pomíjivost, řekl Kazatel,
pomíjivost, samá pomíjivost, všechno pomíjí.
Pojal jsem v nenávist všechno své klopotné pachtění pod sluncem,
neboť jeho plody zanechám člověku, který bude po mně.
Kdo ví, bude-li moudrý nebo pomatený, přesto se však zmocní všeho,
čeho jsem se při své moudrosti pod sluncem klopotně dopachtil.
Také to je pomíjivost.
Odvrátil jsem se od toho se srdcem plným zoufalství
nad vším svým klopotným pachtěním pod sluncem.
Některý člověk se pachtí moudře, dovedně a prospěšně,
ale musí svůj podíl předat člověku, který se s tím nepachtil.
Také to je pomíjivost a prašpatná věc.
Vždyť co má člověk z veškerého svého pachtění,
z honičky za žádostmi svého srdce, z toho, jak se pod sluncem pachtí?
Všechny jeho dny jsou samá bolest a jeho lopota je plná hoře;
jeho srdce mu nedá spát ani v noci. I to je pomíjivost.**

Snažíte se, a co z toho? Všechno je marné. Do hrobu si nic nevezmete – a co se stane s vašim odkazem? Pomíjivost, samá pomíjivost. Snažíte se, aby měl váš život nějaký smysl, makáte od nevidím do nevidím – a co tu po vás zůstane? A ono by třeba i zůstalo, ale jak s tím naloží ti, kdo přijdou po vás? Je to celé absurdní... **říká Kazatel**. K čemu je dobrá vaše námaha? Za čím se to ženete? Čemu jste obětovali svůj spánek? Proč se trápíte kvůli věcem, které odfoukne vítr jako chmýří pampelišky? Proč se budujete s něčím, co někdo jiný bez mrknutí oka zboří? Když půl dne vaříte a pak se všechno během deseti minut sní, ještě to dává smysl. Ale když třicet let budujete firmu, obětujete jí svoje zdraví i osobní život, pracujete od rána do večera a budíte se i v noci... a po vás přijde někdo, kdo tohle vaše dítě, tedy vaši firmu do tří let položí... To už je jiná káva. Tohle trápí Kazatele. Všechno, na čem pracoval – kdo to po něm převezme? Potom, až umře. Jak dlouho tu zůstanou výsledky jeho práce? Už to nebude mít pod kontrolou. A ti, co přijdou po něm, budou možná úplně neschopní a znehodnotí všechno, čeho dosáhl... Já už to nesnáším, *nenávídím* to svoje marné snažení, říká Kazatel.

A třeba se někde tady rodí moudrost, uprostřed práce, která má jen krátkou budoucnost, uprostřed té pomíjivosti a nesmyslnosti, uprostřed znechucení a vzteku a nespokojenosti mrzutého Kazatele. Třeba je to moudré nakopnutí: „Vždyť je to na nic, všechno, co jsem dokázal. Jsou to sice skvělé věci, ale budoucnost v tom není, život v tom není, ke štěstí to nestačí...“ Úplně jinak uvažoval ten šikovný **pán s úrodou obilí z Ježíšova podobenství**: „Postavím větší stodolu, shromáždím všechno své obilí a řeknu si: Teď máš zásoby na mnoho let; klidně si žij, jez a pij, buď veselý mysl...“ Kazatel by se mu vysmál – houby máš, a ne zásoby. Prý zásoby na mnoho let! Všechno to odfoukne vítr, i tebe odfoukne. A vsaď se, že tvoje stodoly zdědí někdo, kdo je omylem podpálí.

Kazatel je o krok dopředu. Není to příjemný společník, nevím, jestli byste ho chtěli mít doma, ale vlastně je to společník užitečný. Má v sobě obrovskou **touhu po životě** a nenechá si nalhat, že život je někde, kde není. Někdy je nepříjemné poslouchat jeho závěry, ale ještě nepříjemnější je zakusit to na vlastní kůži – že jsme se upínali k něčemu, co nemá smysl, a mezitím nám život protékal mezi prsty. Kazatel je v tom s námi: Hele, tohle znám, je to nemilá zkušenost, naštvete to, bolí to, ale ještě není konec světa. Tak pojďme hledat dál, jak žít *dneska*, aby to smysl dávalo.

Kazatel začal nenávidět všechno svoje SNAŽENÍ. Člověk se snaží, ABY. ABY firma kvetla. ABYSTE měli co jíst. ABY byla plná lednice a rezerva na účtu. ABYSTE měli klid na důchod. ABYSTE zabezpečili svoje děti. Na tom není nic špatného, je to rozumné a prozíravé (a přes skepsi milého Kazatele myslím, že se najde dost dětí, které za takový přístup svým rodičům upřímně poděkují a zodpovědně navážou). Snažte se, ABY – to znamená, že se dokážete dívat dopředu. Jako ten pán s obilím. Všechno, co udělal, bylo přece moudré, dovedné a prospěšné. Jenom to holt nestačilo. Pokud žijeme *jenom* v modu „ABY“, může nám jednoho krásného dne dojít, že se jaksí mýjíme se životem. Pokud ABY určuje celou naši existenci, jestli se pořád jenom snažíme, ABY něco bylo, jestli se pořád díváme jenom do budoucnosti, máme život vlastně pořád před sebou, někde „tam, až jednou“. Snažíme se, ABYCHOM jednou dobře žili.

„Jednomu bohatému člověku se na polích hojně urodilo. Uvažoval o tom a říkal si: ‚Co budu dělat, když nemám kam složit svou úrodu?‘ Pak si řekl: ‚Tohle udělám: Zbořím stodoly, postavím větší a tam shromáždím všechno své obilí i ostatní zásoby a řeknu si: ‚Teď máš velké zásoby na mnoho let; klidně si žij, jez, pij, buď veselý mysli.‘“ Pán s úrodou prošvihl dnešek. Hledal až zítra, zaměřil se beze zbytku na „zítra“, obětoval dnešek zítřku. Je to vidět na způsobu, jakým si sám se sebou povídá. Celou dobu při tom kouká do budoucnosti: „To a to udělám... a (potom) si řeknu: teď máš zásoby, klidně si žij, jez a pij a buď veselý.“ Klid v duši, spokojený život, posezení u stolu a veselý smích – to všechno je **součástí plánu**, je to něco, co přijde v budoucnosti, až budou stodoly stát a zásoby budou pod střechou. *Potom* se najím, *potom* si budeme povídat, *potom* se budu smát. A do té doby? Dneska budu na té budoucnosti pracovat, budu se *snažit*. Ať to stojí, co to stojí – nervy kvůli stavbě, žaludeční vředy a podrážděné štěkání na celou rodinu. Usilovná snaha, ABY všechno běželo podle plánu. Něco takového dost možná objevil i Kazatel. Že se na ten radostný a zabezpečený život pořád jenom připravujeme, že pořád jenom pracujeme na tom, ABYCHOM takového života dosáhli. Že kvůli tomu nespíme a nakonec nás to štve. A přitom si život tak nějak běží vedle nás. A je tu pro nás i bez ABY.

Jednoho dne přišel za Ježíšem vynervovaný pozůstalý. K tomu, ABY mohl v klidu žít, potřeboval vyřešit spory o dědictví. (A je to tady, řekl by Kazatel, to je přesně ono! Otec zemřel, a synové nejsou schopni se na ničem dohodnout.)

Kdyby si chtěl Ježíš vybudovat kariéru rodinného poradce, tady měl skvělou příležitost. Rozseknout rodinný spor, dovést rozhádané bratry k tomu, ABY si urovnali majetkové záležitosti a mohli konečně žít v klidu. Vstoupit do jejich dnešních problémů a zařídit jim lepší zítřek. Ježíš takovou roli jednoznačně odmítne. „Člověče, proč bych vám měl dělat soudce? Kdo vám řekl, že budu rozhodovat vaše spory? Lidi, nemyslete si, že za vás budu řešit vaše ABY. To si řešte sami, jak kdo umíte a potřebujete. Jen si dejte pozor, ať neprošvihnete něco důležitějšího.“

Místo hotových řešení vypráví Ježíš příběhy. Například o pánovi, kterému se urodilo hodně obilí. A samozřejmě další – malé otevřené příběhy, které nám můžou něco připomínat, možná se v nich najdeme, bude tam určitá *podobnost* s tím, co sami prožíváme. Možná nám pomůžou se (dneska) někam posunout. Anebo taky ne. Ježíš trouse svoje malé příběhy mezi nás – „a dál si to přeberte, jak chcete“. Ale, člověče, rozhodčího nám dělat nebude, nebude uzavírat naše problémy. Když si jeho malé příběhy vyslechneme a pustíme si je pod kůži, třeba se nám otevrou nové možnosti, jak se na svoje problémy dívat. Třeba se nám uvolní ruce a nohy, třeba uděláme krok, kterým sami sebe překvapíme.